
Ministerkommitténs rekommendation CM/Rec(2022)6 till medlemsstaterna om skydd för det unga civila samhället och ungdomar och stöd för deras deltagande i de demokratiska processerna

*(Antagen av Europarådets ministerkommitté torsdag 17
mars 2022 vid det 1429:e mötet mellan ministrarnas
ställföreträdare)*

Ingress

Ministerkommittén, i enlighet med artikel 15.b i Europarådets stadga,

med hänsyn till Europarådets mål att uppnå en större enhet bland sina medlemmar för att skydda och förverkliga de ideal och principer som de har som gemensamt arv och underlätta deras ekonomiska och sociala framsteg;

med hänsyn till att Europarådets medlemsstater har åtagit sig att garantera de friheter och rättigheter som är förankrade i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (ETS nr 5, "Konventionen") åt alla inom deras jurisdiktion, och erinra sig sin skyldighet att avstå från kränkningar av de mänskliga rättigheterna;

med beaktande av Europeiska sociala stadgan (antagen 1961, ETS nr 35, inklusive ändringar och tillägg från tilläggsprotokoll ETS nr 128 [1988], 142 (1991) och 158 (1995), och reviderad 1996, ETS nr 163) så som den tillämpats och tolkats av Europeiska kommittén för sociala rättigheter;

med hänsyn till att förekomsten av civilsamhälleliga organisationer som uttrycker varierade uppfattningar och intressen är ett uttryck för rätten till föreningsfrihet i enlighet med artikel 11 i Konventionen och att medlemsstaterna tillämpar principerna för demokratisk mångfald och respekterar de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen;

med beaktande av ministerkommitténs rekommendation CM/Rec(2018)11 om behovet av att stärka skyddet och främjandet av det civila samhällets utrymme i Europa, i vilken ministerkommittén uttryckt "sin djupa oro för det civila samhällets krympande utrymme som ett resultat av bland annat restriktiva lagar, politik och åtstramningsåtgärder som på senare tid genomförts av medlemsstater";

med hänsyn till besluten från ministerkommitténs 129:e möte (Helsingfors, 17 maj 2019) i dokumentet "A shared responsibility for democratic security in Europe – The need to strengthen the protection and promotion of civil society space in Europe" (Delat ansvar för den demokratiska säkerheten i Europa – Behovet av att förstärka skyddet och utöka främjandet av det civila samhällets utrymme i Europa), och till den förklaring som ministerkommittén antog vid Europarådets 70-årsjubileum, i vilket de som undertecknade dokumentet erkände "det civila samhällets nyckelroll" och åtog sig föra "en meningsfull och transparent dialog på alla nivåer av det civila samhället";

med hänsyn till Europarådets generalsekreterares verktygslåda för medlemsstater som utfärdades under covid-19-krisen, som anger att exceptionella åtgärder som medlemsstater vidtar i kristider inte ska underminera det långsiktiga intresset av att säkerställa Europarådets ursprungliga respekt för demokratiska värden, rättsstatsprincipen och mänskliga rättigheter;¹

¹ Respecting democracy, rule of law and human rights in the framework of the Covid-19 sanitary crisis – A toolkit for member States (Respekten för demokratin, rättsstaten och de mänskliga rättigheterna i samband med covid-19-krisen – verktygslåda för

medlemsstaterna), informationsdokument SG/Inf(2020)11.

Webbplats: www.coe.int/cm

med erinran om ministerkommitténs resolution CM/Res(2020)2 om Europarådets strategi för ungdomssektorn 2030, närmare bestämt prioriteringen av "att ge nytt liv till den pluralistiska demokratin, med särskild tonvikt på att: öka kapaciteten i det unga civila samhället för att främja deltagardemokratin och demokratiskt medborgarskap i och utanför deras medlemskap";

med erinran om tillämpliga principer i ministerkommitténs rekommendationer till medlemsstaterna, framförallt rekommendationerna CM/Rec(2017)4 om ungdomsarbete; CM/Rec(2016)7 om ungdomars tillgång till rättigheter; CM/Rec(2015)3 om tillgången till sociala rättigheter för ungdomar från missgynnade områden; CM/Rec(2012)2 om delaktighet för barn och unga under 18 år; CM/Rec(2010)8 om ungdomsinformation; CM/Rec(2010)7 om Europarådets stadga om utbildning i demokratiskt medborgarskap och i mänskliga rättigheter; CM/Rec(2007)14 om den rättsliga ställningen för icke-statliga organisationer i Europa; Rec(2006)1 om nationella ungdomsfullmäktiges roll i utvecklingen av ungdomspolitik; Rec(2004)13 om ungas delaktighet på lokal och regional nivå;

med hänsyn till Europarådets parlamentariska församlings rekommendationer

- parlamentariska församlingens rekommendation 2134 (2018) "New restrictions on NGO activities in Council of Europe member States" (Nya restriktioner för icke-statliga organisationers aktiviteter i Europarådets medlemsstater), samt ministerkommitténs svar på denna rekommendation;
- parlamentariska församlingens rekommendation 2086 (2016) "How can inappropriate restrictions on NGO activities in Europe be prevented?" (Hur kan olämpliga restriktioner för icke-statliga organisationers aktiviteter i Europa förhindras?), samt ministerkommitténs svar på denna rekommendation;
- parlamentariska församlingens rekommendation 2085 (2016) "Strengthening the protection and role of human rights defenders in Council of Europe member States" (Förstärka skyddet av försvarare av mänskliga rättigheter och deras roll i Europarådets medlemsstater), samt ministerkommitténs svar på denna rekommendation;
- parlamentariska församlingens rekommendation 2015 (2013) "Young people's access to fundamental rights" (Grundläggande rättigheter för unga), samt ministerkommitténs svar på denna rekommendation;

med erinran om den av Europarådets kongress för lokala och regionala myndigheter uttryckta rekommendationen 128 (2003) om revidering av Europeiska stadgan om ungas delaktighet på lokal och regional nivå, och dess tonvikt på ungdomars faktiska och effektiva eller meningsfulla deltagande, som inte ska vara begränsat till en inkludering i rådgivande organ utan någon reell möjlighet att delta i det faktiska beslutsfattandet, samt ministerkommitténs svar på denna rekommendation;

med erinran om den rapport om finansiering av föreningar som antogs 2019 av Europeiska kommissionen för demokrati genom lag (Venedigkommissionen) vid deras 118:e plenarsammanträde;

med erinran om de gemensamma riktlinjer om föreningsfrihet som antagits av Europeiska kommissionen för demokrati genom lag (Venedigkommissionen) och kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE/ODIHR);

med beaktande av Europarådets riktlinjer för civilsamhällets deltagande i det politiska beslutsfattandet;

med övertygelsen att ungdomar och det unga civila samhället är ett viktigt stöd i utvecklingen och verkställandet av demokrati och mänskliga rättigheter och för demokratiska institutioners korrekta funktion;

med den starka övertygelsen att hållbarheten i ett demokratiskt samhälle bland annat är beroende av sina ungdomars kreativitet, dynamik, sociala engagemang och kompetens,

med vidkännande av att det unga civila samhället utgör en nödvändig plattform för alla ungdomars demokratiska socialisering som möjliggör den medborgaranda som leder ungdomar in i ett aktivt medborgarskap och utvecklar deras kapacitet till medborgarengagemang och deras förmåga att bemöta orättvisor;

med vidkännande av vikten av ungdomars genuina och meningsfulla deltagande i det demokratiska livet, framförallt genom det unga civila samhället, för att bygga mer demokratiska, fredliga och inkluderande samhällen, och därmed vikten av att ge ungdomar möjligheten att vara katalysatorer för förändring;

med tonvikt på betydelsen av Europarådets ungdomssektors system med gemensam förvaltning som exempel på meningsfullt ungdomsdeltagande;

med vidkännande av att ungdomars aktiva medborgarskap motiveras av ett stort och växande antal frågor som tar alltför olika former som inte liknar traditionellt politiskt deltagande;

med vidkännande av att ungdomar och det unga civila samhället är särskilt sårbara för många av de negativa trender som kännetecknar demokratisk tillbakagång och som utsätter våra demokratier för en betydande risk i form av bland annat cybersäkerhetshot samt spridning och desinformation och dess konsekvenser;

med vidkännande av att ungdomar och det unga civila samhället behöver en hållbar, säker och gynnsam miljö i vilken var persons privatliv respekteras och som främjar deras engagemang och aktiva deltagande i initiativ som strävar efter att ge nytt liv till den pluralistiska demokratin;

med hänsyn till att en fullständig och obehindrad tillgång för ungdomar till rättigheter, såsom rätten till yttrande-, mötes- och föreningsfrihet, är en grundläggande beståndsdel i de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstaten, men samtidigt med en djup oro för att restriktiva lagar och andra åtgärder som begränsar civilsamhällets funktion kan leda till att dessa rättigheter urholkas,

rekommenderas medlemsstaternas regeringar att

1. främja och tillämpa de åtgärder som föreslås i bilagan till denna rekommendation, vars mål är att identifiera och bemöta hot mot det unga civila samhället och att säkerställa att alla ungdomar och det unga civila samhället på ett meningsfullt sätt kan delta i demokratiska politiska processer;
2. när de genomför dessa åtgärder ordentligt överväga alla ungdomars specifika behov och situationer, även ungdomar i underrepresenterade och marginaliserade grupper, samt orsakerna till specifika grupperns bristande engagemang;
3. främja dessa åtgärder och granska och dela framstegen i genomförandet av dem, samt inkludera det unga civila samhället och ungdomar i processen;
4. översätta och ge stor spridning till denna rekommendation och dess bilaga (även i tillgängliga, ungdomsvänliga format) i ungdomssektorn och till relevanta nationella, regionala och lokala myndigheter, yrkespersoner och andra viktiga intressenter, och då framförallt sådana som arbetar för och med ungdomar och det unga civila samhället;
5. inom ministerkommittén granska medlemsstaternas genomförande av rekommendationen fem år efter antagandet.

Bilaga till rekommendation CM/Rec(2022)6

Omfattning och syfte

1. Rekommendationens mål är att bemöta de utmaningar som ungdomar och det unga civila samhället står inför i sin strävan efter ett meningsfullt och genuint engagemang i det offentliga livet, organisatorisk hållbarhet och utövandet av sina grundläggande mänskliga rättigheter, samt att avlägsna alla hinder för att uppnå dessa mål.
2. Rekommendationen har som mål att uppmuntra medlemsstaterna att
 - säkerställa att alla ungdomar, även de från marginaliserade och underrepresenterade grupper, fullt ut kan åtnjuta mänskliga, sociala, medborgerliga och politiska rättigheter enligt nationell och internationell lag, genom att identifiera och avlägsna hinder och underlätta ungdomars tillgång till dessa rättigheter, bland annat inom, men inte begränsat till, det digitala utrymmet;
 - utöka och skydda det unga civila utrymmet som en bidragande del i ett blomstrande demokratiskt samhälle, på både kort och lång sikt;

- hjälpa ungdomar och det unga civila samhället att bidra till utformningen av samhället bland annat genom att skapa en hållbar och gynnsam miljö genom kvalitativt ungdomsarbete, främja ett kritiskt ungt medborgarskap, säkerställa ett meningsfullt ungdomsdeltagande, stödja organisatorisk utveckling och säkerställa tillgången till finansiering;
- tillämpa principen för jämställdhet mellan könen och uppmärksamma mångfalden genom att ge unga kvinnor och män tillgång till utrymmen för deltagande i det sociala, politiska och kulturella livet i allmänhet, och till ledande positioner i synnerhet;
- utforma och genomföra offentlighetsstrategier och initiativ som tar ungdomars behov i beaktande, som baseras på principer för transparens, integritet och ansvar, och som bygger på intressenternas deltagande;
- upprätta policyer och åtgärder baserat på tillförlitlig information, uttömmande kunskaper och forskning efter en opartisk, transparent, inkluderande och delaktighetsbaserad bedömning av det unga civila samhällets tillstånd;
- förstärka sitt engagemang i ungdomars meningsfulla och strukturella deltagande i det demokratiska livet genom att integrera samarbete och konsultation med ungdomar och deras organisationer i lagstiftningsprocessen och det politiska arbetet, samt att växla till en multisektoriell strategi för ett meningsfullt samarbete med ungdomar där dessa involveras i det demokratiska arbetet och får delta i utformningen av politiken redan från de inledande stegen, med hjälp av en rad olika innovativa och inkluderande verktyg, utifrån bästa praxis och med virtuella strategier.

3. Vilken åldersgrupp som ska ingå i begreppen "unga" och "ungdom" ska motsvara varje medlemsstats rättsliga och konstitutionella ramar.

Principer

4. Rekommendationerna bygger på befintliga principer förankrade i de instrument som omnämns i ingressen, och på det faktum att skräddarsydd support är en viktig faktor i stödet till ungdomar och det unga civila samhället så att de kan bidra till att ge nytt liv till den pluralistiska demokratin och till uppbyggnaden av fredliga och inkluderande samhällen i Europa.

Åtgärder

5. Målet med dessa åtgärder är att utöka upprättandet av en gynnsam och säker miljö i vilken ungdomar kan bilda, ansluta till och driva organisationer som en del av det unga civila samhället, och att främja och stödja ungdomsarbete, icke-formell utbildning och multisektoriellt samarbete för att därmed förbättra ungdomarnas medborgarengagemang.

Upprätta en gynnsam och säker miljö för ett hållbart ungt civilsamhälle

Medlemsstater ska

- granska sina rättsliga ramar och vid behov uppdatera dem för att säkerställa en miljö som tillåter ett starkt och oberoende ungt civilsamhälle som kan agera med frihet;
- tillsammans med det unga civila samhället analysera framstegen mot att skapa de nödvändiga villkoren för en hållbar gynnsam miljö med hjälp av befintliga instrument eller, vid behov, ange nya indikatorer och metoder för att samla in relevanta data och information;
- främja oberoende, vetenskapligt tillförlitlig nationell och europeisk forskning om ungdom samt stödja denna genom att dela data ur öppna källor;
- med andra medlemsstater dela bästa praxis om hur man kan gynna och utöka det unga civila samhället och söka synergier med andra befintliga utbytesmekanismer i den europeiska sfären;

- eliminera hot mot det unga civila samhällets arbete för en fredlig samlevnad i inkluderande samhällen och för främjandet av Europarådets grundvärden mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen för att skydda den pluralistiska demokratin;
- i enlighet med relevanta nationella rättsliga ramar införa enkla, flexibla och allmänt tillgängliga finansierings- och rapporteringsmekanismer för det unga civila samhället där så är lämpligt;
- eliminera onödiga rättsliga och administrativa belastningar som hindrar det unga civila samhället att ta emot finansiering från privata och internationella donatorer samt utveckla nationella finansiella mekanismer för finansiering av aktiviteter som främjar och förstärker Europarådets värden, i enlighet med ministerkommitténs rekommendation CM/Rec(2018)11 samt med nationell lagstiftning;
- säkerställa lämpligt stöd för kvalitativt ungdomsarbete, inklusive dess digitala dimension, som främjar ett kritiskt ungt medborgarskap och hjälper ungdomar med olika bakgrund, även från marginaliserade och underrepresenterade grupper, att tackla de utmaningar som ungdomar och det unga civila samhället står inför i sitt utövande av sin rättigheter och i uppbyggandet av ett demokratiskt och rättvist Europa;
- vinnlägga sig om att i så stor utsträckning som möjligt upprätthålla och stödja en gynnsam miljö för det unga civila samhället i kristid.

Stärka ungdomars deltagande i det demokratiska livet

Medlemsstater ska

- stödja utvecklingen av ungdomars medborgarengagemang och investera i att bygga upp ungdomars kompetens inom demokratisk kultur, och deras förtroende för demokratiska institutioner;
- säkerställa att offentliga myndigheter på alla nivåer – nationell, regional och lokal – har kompetens, kapacitet och medel att konsultera och aktivt engagera alla ungdomar i det politiska arbetet och beslutsfattandet, bland annat med hjälp av såväl traditionella metoder som nya, innovativa och experimentella sådana, och att genomförandet av den resulterande politiken, lagstiftningen och beslutsfattandet följs upp;
- förse alla ungdomar med tillräcklig tillgång till medel för att interagera med myndigheter, däribland digitala medel, se till att dessa är tillgängliga på minoritetsspråk och kan användas av unga migranter och flyktingar, samt av ungdomar med funktionsnedsättningar, för att undvika att befintliga ojämlikheter förstärks eller att nya uppstår mellan ungdomar med olika bakgrund;
- förse alla ungdomar och det unga civila samhället, även de på landsbygden och från andra avlägsna områden, med digitala verktyg och internetuppkoppling för att kunna främja lika möjligheter till åtkomst och en högre livskvalitet inom ramen för deras mänskliga, kulturella, sociala, politiska och ekonomiska utveckling;
- engagera ungdomar och det unga civila samhället för att identifiera och bemöta systemiska och oförutsebara hinder som begränsar ett meningsfullt ungdomsdeltagande;
- hjälpa alla ungdomar att skaffa sig den demokratiska kompetens som krävs för att aktivt och ansvarsfullt delta i det demokratiska samhället, genom att stödja en utbildning av hög kvalitet för alla, ungdomsarbete, icke-formell utbildning och samarbete med den formella utbildningssektorn, för att kunna utveckla ett aktivt medborgarskap, delaktighet och social inkludering, säkerställa att alla ungdomar, särskilt de som befinner sig i riskzonen eller är marginaliserade, har kunskaper om digitala verktyg och medier samt demokratisk utbildning;
- säkerställa att offentliga tjänstemän på alla politiska nivåer som arbetar med ungdomspolitik har tillgång till den kompetens som krävs för att engagera ungdomar;
- skapa utrymmen för deltagande eller ge nytt liv till befintliga sådana (däribland utrymmen för formell utbildning) där ungdomar kan utöva, uppleva, reflektera över och lära sig teorier om demokrati och deltagande, enligt andemeningen i ministerkommitténs rekommendation CM/Rec(2010)7;

- ta hänsyn till ungdomars röst och åsikter i politiska processer, samtidigt som åsiktsskillnader respekteras;
- föra en öppen och strukturerad dialog med ungdomar och det unga civila samhället och skapa de nödvändiga villkoren för största möjliga politiska ungdomsdeltagande, till exempel genom att överväga att sänka åldersgränsen för rösträtten eller genom att främja nya former för digitalt deltagande;
- främja och där så är lämpligt införa modeller för ungdomsdialog och gemensam förvaltning i lokala, regionala och nationella ramverk;
- anta ett strategiskt förhållningssätt till konsultationer och samarbete med ungdomar och det unga civila samhället i olika sektorer och skapa multisektoriella strategier för ungdomars deltagande i det demokratiska livet;
- göra befintliga och framtida offentliga konsultationsplattformar och -processer på alla nivåer tillgängliga för ungdomar, i samarbete med dessa, för att möjliggöra att många åsikter representeras i alla frågor, däribland ungdomspolitik; identifiera digitala plattformar som används av ungdomar och länka dem till traditionella offentliga forum för politiskt arbete;
- inrätta direkta kontaktkanaler mellan offentliga tjänstemän å ena sidan och ungdomar och det unga civila samhället å den andra genom att införa och utveckla e-förvaltning.

Säkerställa ungdomars tillgång till rättigheter

Medlemsstater ska

- med hänsyn till rättigheter förankrade i Konventionen skydda och främja rätten till föreningsfrihet och (fredliga) möten (artikel 11), yttrandefrihet – inklusive rätten att representera pluralistiska och marginaliserade åsikter och som ungdomar engagera sig kritiskt för olika frågor – och informationsfrihet (artikel 10) och rätten till privatliv (artikel 8) för alla ungdomar, samt avlägsna eventuella hinder för ungdomars tillgång till civila och politiska rättigheter, bland annat genom att se till att deras sociala rättigheter respekteras;
- skydda ungdomars rätt till ungdomsförespråkande aktiviteter och att fritt uttrycka sina politiska preferenser genom att låta det unga civila samhället organisera fredliga offentliga möten och demonstrationer, samt skydda ungdomars rätt att fritt uttrycka sina åsikter samtidigt som ungdomarna skyddas mot våld och mot att frihetsberövas av politiska skäl;
- främja – även online – alla ungdomars rättigheter och garantera deras tillgång till information, samtidigt som de skyddas mot desinformation, manipulation och missbruk av deras personuppgifter av såväl offentliga som privata aktörer, särskilt i den digitala sfären, genom att bland annat tillhandahålla utbildning och rådgivning, samt säkerställa att ungdomar inte utsätts för hat och dylikt till resultat av deras åsikter och/eller engagemang;
- skydda ungdomars politiska och sociala rättigheter och deras privatliv inom området för utveckling av artificiell intelligens (AI), exempelvis med hänsyn till eventuellt missbruk av ansiktsgenkänningsteknik på offentlig plats, såsom AI-driven massövervakning;
- främja och uppmuntra självförverkligande och en fullständig utveckling av ungdomars potential och skydda dem mot segregation, förolämpningar och marginalisering baserat på deras val, i enlighet med Europarådets grundvärden;
- skapa de nödvändiga villkoren för representationen av ungdomars och det unga civila samhällets pluralistiska och marginaliserade åsikter och ställningstaganden i den offentliga debatten, utan risk för repressalier.